

FDUV:s utlåtande om de digitala tjänsternas tillgänglighet

Inlämnat till enheten för tillgänglighetstillsyn vid Regionförvaltningsverket.

FDUV tackar för möjligheten att kommentera tillgänglighetskraven enligt lagen om digitala tjänster samt övervakningen av dem.

1. Vilken bild har ni fått av tillsynsenhetens roll? Vilka förväntningar har ni på den övervakande myndigheten?

Tillsynsmyndigheten har haft en aktiv och synlig roll. Trots att det fortfarande finns utmaningar har det varit fint att se att tillgängligheten och webbplatsernas tydlighet förbättrats tack vare lagstiftningen. Det är glädjande att myndigheten fungerar bra också på svenska och även aktivt lyfter fram begripligt innehåll såsom lättläst, vilket vi hoppas att myndigheten gör även i framtiden. FDUV har fått frågor av svenskspråkiga aktörer kring tillgänglighet och hoppas därför att myndigheten skulle ordna fler utbildningar på svenska som svarar på det ökade intresset för tillgänglighetsfrågor.

2. Vilka tjänster borde regionförvaltningsverket granska och varför?

Välfärdsområdenas webbsidor. FDUV har fått flera kontakter om utmaningar med att hitta information om välfärdsområdenas tjänster och kontaktuppgifter. Många med intellektuell funktionsnedsättning och deras familjer använder välfärdsområdenas tjänster dagligen och därför är det av yttersta vikt att informationen både är tekniskt och kognitivt tillgänglig. Det skulle vara viktigt att säkerställa att informationen är tillgänglig och att den är lätt att hitta. Dessutom behöver man granska om informationen finns på svenska och på lätt svenska samt om den svenska informationen är begriplig.

4. Hur förtrogna är er organisations medlemmar med tillgänglighetskraven och användarnas rättigheter? På vilket sätt har ni försökt eller kommer att försöka öka deras medvetenhet särskilt om användarnas rättigheter?

För personer med intellektuell funktionsnedsättning kan det vara svårt att förstå vad tillgänglighetskrav i digitala tjänster handlar om, vilket även försvårar förutsättningarna att påtala brister och begära utredning. Vi ser att vår uppgift främst handlar om att sprida information om behovet av lättläst material och kunskap om lätt språk samt att informera medlemmarna om hur de kan påtala brister gällande innehåll, begriplighet och brister i information på svenska. Över lag är det en utmaning att centrala tjänster inte alltid finns på svenska, och i synnerhet saknas viktig information på lätt svenska. Även om information finns på lätt svenska kan det vara svårt att hitta den, eller så hålls den inte uppdaterad och aktuell. Därför är det viktigt att allt centralt innehåll åtminstone uppfyller kraven för klarspråk.

Övriga kommentarer

FDUV anser att det är problematiskt att varken kognitiv tillgänglighet eller språkliga rättigheter omfattas av tillgänglighetskraven i digitala tjänster. FDUV påminner om att syftet med lagen om tillhandahållande av digitala tjänster är att främja tillgången till digitala tjänster, tjänsternas kvalitet och informations säkerhet samt innehållets tillgänglighet och att på så sätt förbättra vars och ens möjligheter att använda digitala tjänster på lika villkor. En webbsida eller digital applikation kan inte

anses vara tillgänglig i enlighet med lagens syfte om den inte finns på de båda nationalspråken eller är kognitivt tillgänglig, eftersom det försätter svenskspråkiga med intellektuell funktionsnedsättning i en ofördelaktig ställning. Språklagen är inte i detta sammanhang tillräcklig för att trygga de språkliga rättigheterna i de digitala tjänsterna. Enligt språkbarometern 2020 har finskspråkiga stött på betydligt färre problem i användningen av digitala tjänster än vad svenskspråkiga har gjort. Speciellt i en tid när samhället digitaliseras i rask takt och behovet av information på lätt språk ökar, skulle det vara synnerligen viktigt att beakta kognitiv tillgänglighet samt språkliga rättigheter. FDUV instämmer i nationalspråksstrategins åtgärd om att lagstiftningen om digitala tjänster behöver uppdateras och språkaspekten utredas samt att språkfrågan borde beaktas i tillämpningen av lagen.

Tilläggsinformation:

Annette Tallberg-Hahtela, verksamhetsledare, annette.tallberg-hahtela@fduv.fi

Matilda Hemnell, informatör, matilda.hemnell@fduv.fi

Vanessa Westerlund, sakkunnig inom påverkansarbete, vanessa.westerlund@fduv.fi